

امیر مومنان علی (ع) می فرماید: «کل یوم لا یعصی الله فیه فهو عید: هر روز که در آن نافرمانی خدا نشود آن روز عید است»

حدیث نوروز

* معلی بن خنیس روایت می کند که روز نوروزی به محضر امام صادق (ع) رسیدم ، امام از من پرسید ، آیا می دانی امروز چه روزی است ؟ گفتم ، فدایتان شوم ، روزی است که ایرانیان آن را بزرگ می دارند و به یکدیگر هدیه می دهند . امام صادق (ع) فرمود ، سوگند به خدا این بزرگداشت ، علتی در زمانهای دور دارد که برای تو شرح می دهم تا بدانی .

ای معلی ! روز نوروز ، روزی است که خداوند از بندگانش پیمان گرفت که تنها او را پرستند و شرک نوزند و به پیامبران و امامان و حجت هایشان ایمان بیاورند . این روز ، اولین روزی است که در آن خورشید دمید و بادهای بارور کننده بر درختان وزید و گلها و شکوفه های زمین آفریده شد . این روز ، روزی است که جبرئیل بر پیامبر نازل شد . نوروز ، روزی است که پیامبر اکرم (ص) علی (ع) را بردوش خود سوار کرد تا همچون ابراهیم (ع) بتهای عرب را درهم بکوبد و به زیر افکند . این روز ، روزی است که برای بار دوم برای علی (ع) بیعت گرفته شد و در این روز ، علی (ع) بر اهل نهروان پیروز شد . نوروز ، روزی است که قائم ما و صاحب امر ظهور می کند و در این روز ، بر دجال چیره می شود و او را در کنار کوفه به دار می زند . هیچ نوروزی نمی رسد ، مگر اینکه ما در آن منتظر فرج هستیم .

* در یک روز نوروزی ، هدیه ای برای حضرت امیر المومنین علی (ع) آوردند . حضرت فرمود ، این چیست ؟ گفتند ، امروز نوروز است . حضرت فرمود ، « پس در این صورت ، هر روز ما را نوروز سازید .»

* امام سجاد (ع) ، در عید زینت کنید و به قدر توان دعا کنید . مبادا چنان کنید که چهره ظاهری شما زیبا و کردارتان ناپسند باشد .

* نوروز ، بهانه ای زیبا برای پاک کردن دل ها و شستن چشم هاست .
در روایت آمده است ، « اذا رایتم الربیع فاکثروا ذکر النشور ؛ هرگاه بهار را دیدید ، یاد رستاخیز در شما بیشتر شود . »

* چنانکه رسول گرامی اسلام (ص) فرموده است ، :
« آن کسی که با تغییر دنیا از وضعی به وضع دیگر آگاه نشود ، از غافلترین مردمان است . »

نوروز و شادی

الف : در شادی ها خدا را فراموش نکنیم و بدانیم همه نعمت ها از اوست .

ب : بکوشیم دیگران را در شادی خود سهیم کنیم .

ج : به شادی های زود گذر دل نبندیم .

د : لذت و خوشی همیشه در انجام دادن نیست ؛ گاهی نیز در پرهیز کردن است .

پیامبر گرامی اسلام (ص) همواره با روی باز و تبسمی بدون خنده ، با دیگران روبرو می شد .

ایشان فرموده است : « انی لا مزح و لا اقول الا حقا ؛ من خود خوشی می کنم ، ولی هرگز جز حق چیزی نمی گویم . »

امام رضا (ع) می فرماید : مردی اعرابی نزد رسول خدا (ص) می آمد و برای حضرت هدیه می آورد و همان جا می گفت پول هدیه مرا مرحمت کن . پیامبر اکرم (ص) می خندید . حضرت هر وقت غمناک می شد ، می فرمود : ای کاش آن اعرابی می آمد .

نوروز و تلاوت قرآن

از مهمترین و زیباترین سنت های نوروز که از فرهنگ اسلامی تاثیر پذیرفته ، حضور ثابت و گسترده قرآن کریم در سفره عید است . خواندن قرآن در ساعت تحویل سال ، قرآن بوسی یکایک افراد گرد آمده بر سفره عید و تبرک کردن عیدی ها با قرآن ، از جمله کارهای زیبایی است که هموطنان در ایام عید انجام می دهند .

نوروز و پاکیزگی

امام هادی (ع) درباره پاکیزگی محل زندگی و آراستگی ظاهری فردی از قول امام صادق (ع) چنین روایت می کند . « خداوند ، زیبایی و آراستگی را دوست می دارد و دشمن ، تنگدستی و تظاهر به فقر است ؛ زیرا خداوند وقتی نعمتی بر بنده ای ارزانی می فرماید ، دوست می دارد که اثر آن نعمت را بر وی ببیند » از امام پرسیده شد ؛ چگونه می توان اثر نعمت را دید ؟ حضرت فرمود ، « جامه اش را پاکیزه ، بویش را خوش و خانه اش را گچ کاری می کند و حیاط خانه را می روید و حتی روشن کردن چراغ پیش از غروب خورشید فقر را می زداید و روزی را فراوان می کند » خداوند ، کسانی را که هم زمان با طهارت جسم به پالایش روح می پردازند ، دوست دارد و در کلام خود چنین می فرماید : ان الله يحب التوابین و يحب المتطهرین : خداوند توبه کاران و پاکیزگان را دوست می دارد » (بقره ۲۲۲)

نوروز و دید و بازدید

زیارت آرامگاه شهیدان و درگذشتگان

امیر مومنان علی (ع) فرموده است : مردگان خود را زیارت کنید ؛ زیرا آنان از این کار

شما شادمان می شوند . سزاوار است انسان بر سر قبر پدر و مادرش حضور یابد و پس از دعا برای آنان ، حاجت های خویش را از خداوند درخواست کند . در روایت دیگری آمده است : مردی به حضور پیامبر رسید و پرسید : ای رسول خدا ! من سوگند خورده ام که آستانه ی در بهشت و پیشانی حورالعین را ببوسم اکنون چه کنم ؟ پیامبر فرمود : پای مادر و پیشانی پدر را ببوس . او پرسید : اگر پدر و مادر مرده باشند چه کنم ؟ پیامبر فرمود : قبر آنها را ببوس . امام صادق (ع) فرمود : صله رحم ، خلق را نیکو و دست را باز و نفس را پاکیزه و روزی را افزون و مرگ را با تاخیر می اندازد . صله رحم و خوش رفتاری با همسایگان خانه ها را آباد می کند و عمرها را می افزاید . صله رحم و احسان به دیگران ، حساب را آسان کند و انسان را از گناهان باز دارد . پیامبر گرامی اسلام (ص) فرموده است : صدقه به موقع و نیکو کاری و نیکی با پدر و مادر و پیوستگی خویشاوند بدبختی را به خوشبختی مبدل کند و عمر را افزایش دهد و از مرگهای بد جلوگیری کند . دیدار پدر و مادر به ویژه آنها که سالخورده ترند ، از عاداتهای نیکوی نوروز در فرهنگ اسلامی ماست . این خصلت نیکو ، هم حق شناسی نسبت به زحمات بی دریغ والدین است و هم سبب گرمی کانون خانواده ها خواهد شد . چنان که خداوند در آیه پانزدهم سوره لقمان می فرماید : هرگاه پدر و مادر تلاش کنند که تو چیزی را همتای من قرار دهی که می دانی باطل است ، از ایشان اطاعت نکن ، ولی با آنها در دنیا به گونه ای شایسته رفتار کن .

نوروز و میهمانی

در سخن دیگری از پیامبر می خوانیم : « هر خانه ای که میهمان وارد آن نشود ، فرشتگان وارد آن خانه نمی شوند . » حضرت علی (ع) ، چهره مومن مهمان دوست را در قیامت ، به ماه شب چهارده تشبیه کرده است : مومنی که میهمان دوست است ،

هنگامی که با برپا شدن قیامت از قبر خود بیرون می آید ، چهره اش مانند ماه شب چهارده می درخشد . اهل محشر می گویند : این شخص حتماً یکی از پیامبران پیشین است . فرشته ای به آنها می گوید : این شخص مومنی است که مهمان را دوست می داشت و به مهمان احترام می کرد و برای او راهی نیست جز اینکه وارد بهشت گردد .

نوروز و هدیه

امام صادق (ع) در جای دیگر سفرش می کند : به یکدیگر هدیه دهید تا محبتتان در قلب هم جای گیرد ، چرا که هدیه کدورتها و کینه ها را می زداید . ارزش اخروی و معنوی هدیه تا آنجاست که پیامبر گرامی اسلام (ص) فرمود : ثواب مردی که به بازار می رود تا برای خانواده اش هدیه ای فراهم کند و به آنان بدهد ، همچون ثواب کسی است که به نیازمندی صدقه می دهد و نیکوست که تقسیم هدیه از دختران آغاز شود .

نوروز و مسافرت

امام صادق (ع) در این باره می فرماید : از سیر و سفر غفلت نورزید ؛ زیرا انسان مانند آب است . آب تا آنگاه که در حرکت است ، پاک و زلال می نماید ، ولی اگر از پویندگی باز ایستد ، دگرگون و تیره می شود .

سبزه به در

جالب اینکه در حدیث نبوی به جلوه های زیبای طبیعت ، اشاره شده است . رسول اکرم (ص) می فرماید : « سه چیز چشم را قوت می دهد : دیدن سبزه ، آب جاری و روی خوب . »

تفریح و سیاحت و استفاده از موهبت های الهی در بهار و در روز طبیعت ، کار پسندیده ای است و نباید آن را به یک روز ویژه محدود کرد .

متاسفانه در کشور ما ، براساس یک سنت غلط (سیزده به در) ، گردش در طبیعت به روز سیزدهم فروردین آن هم برای دفع نحوست سیزده ، منحصر شده است . این در حالی است که همه روزها ، ماهها ، سالها از آن خداوند است و اگر حادثه ای در یک روز یا ماه یا سالی رخ دهد ، نتیجه عملکرد بد خود انسان است . خداوند در قرآن می فرماید : هرچه از خوبی ها به تو می رسد ، از جانب خداست و آنچه بدی به تو می رسد ، از خود توست (نساء : ۷۹)

امام هادی (ع) در حدیثی دلنشین می فرماید : روزها چه گناهی دارند که شما آنها را شوم و نحس می شمارید ، هنگامی که کیفراعمال شما در این روزها دامنانتان را می گیرد .